

KUULONÄKÖVAMMAISTEN LEHTI

No 7/1980

KUULONÄKÖVAMMAISTEN LEHTI

Ilmestyy 22 kertaa vuodessa

N:o 7

15. p:nä huhtikuuta 1980

6. vuosikerta

JULKAISIJA

Sokeain Keskusliitto ry

Varat tämän lehden kustannuksiin on lahjoittanut

Lions-piiri 107 N

PÄÄTOIMITTAJA

Pirjo Rissanen

TOIMITUKSEN OSOITE

35400 Länkipohja

puh. 935-31357

SISÄLLYS

Hei	1
Uutisia	2
Vuosikokouksen avauspuhe	5
Suomen kuurosokeat ry:n vuosikokous	7
Helen Keller: Elämäni tarina	9
Kuurosokeille aletaan kouluttaa henkilökuntaa pohjoismaisella tasolla	11
Mikale Agricola	15
Aprillia, aprillia	16

HEI!

Kiitos teille kaikille, jotka olette auttaneet minua tämän lehden tekemisessä. On ollut hauska saada teiltä kirjeitä. Odotan kirjeitänne kovasti. Joku on ihmetellyt, miksi lehden nimi pitää muuttua. Ei sitä p i d ä muuttua. Ajattelin, että yhdessä muutamme sen sisältöä rikkaammaksi ja samalla voimme tehdä kansilehdenkin kauniimmaksi. Yritetään tehdä kanesta oikein houkuttelevan näköinen. Silloin muutkin ottavat tämän käteensä ja voivat jopa saada tietoa kuurosokeiden ryhmästä. Moni teistä hyväksyy itsensä kuurosokeana. Oletteko ajatelleet, että on sellaisia ihmisiä, jotka taistelevat vielä sitä tietoa vastaan. He huomaavat, että näössä on tapahtunut muutoksia, pelkäävät. Sitten heille tulee lehti, jonka nimi on Kuulonäkövammaisten lehti. Meidän on ehkä vaikea aina ymmärtää, mutta sellainenkin asia voi tuntua kipeästi rinnassa. Lehden tulo pitäisi olla hauska tapahtuma kaikille. Ei ole kauan, kun sain kirjeen: »Minulle ei saa lähettää lehteä, minä en ole sokea.» Jos lehti olisi nimeltään vaikka Päivänsäde, eikö heti tule jotakin iloista mieleen. Me tiedämme keitä me olemme, silti voimme lähestyä toisiamme

lempeästi ja ehkä juuri senvuoksi. Me kaikki tarvitsemme toisiamme, toistemme rohkaisua. Minäkin tarvitsen teitä. Kirjoitelkaa.

Pirjo

UUTISIA

Torstiaamuna 20.3. klo 3.50 lähti Kajaanista linja-auto kohti Kostamustyömaata. Kuusi kilometriä ennen määräpaikkaa linja-auto törmäsi neuvostoliittolaiseen kuorma-autoon. Kuorma-auto oli pysäköitynä tien reunaan. Onnettomuudessa kuoli kymmenen ja loukkaantui 31 henkilöä. Kaikki Kostamustyömaan työntekijöitä. Linja-auton lasit olivat huurteessa ja lisäksi auringon epäillään häikäisseen kuljettajan niin, ettei hän huomannut pysäköityä kuorma-autoa.

Norjalainen öljylautta kaatui Pohjanmerellä. Lautalla oli 228 työntekijää, joista 123 hukkui. Hukku-

neista oli kaksi suomalaista. Pelastustöitä vaikeutti kova myrsky. Onnettomuuden syyksi epäillään lauttan yhden jalan katkeamista, jolloin lautta pyörähti ympäri.

Sosialidemokraattisen puolueen entinen puheenjohtaja Rafael Paasio kuoli 17.3. 76 vuoden ikäisenä. Hän oli Turun päivälehdessä toimittajana 20 vuotta. Turun kaupunginvaltuuston jäsenenä 35 vuotta. Paasio toimi myös Kansanedustajana, eduskunnan puhemiehenä, pääministerinä ja oli presidenttiehdokkaana vuonna 1962. Paasio siunattiin Turun Tuomiokirkossa 31.4.

Maataloustuloratkaisu on vihdoinkin saatu päätökseen. Seurauksena elintarvikkeiden hinnat nousivat. Maito kallistuu 15 p/l, piimä 5-14 p/l, viilit 12-50 p/l, kahvikerma 54 p/l, kuohukerma 1,07 mk/l, voi 2,57 mk/kg, juustot 2,27-3,32 mk/kg ja makkarat n. 7,9 %/kg. Maitotuotteet, lihajalosteet ja kananmunien hinnat nousivat 1.4. alkaen. Viljatuotteet kallistuvat pääsiäisen jälkeen.

Iranin entinen Shaahi on muuttanut Panamasta Egyptiin. Shaahi sairastaa imusolmukeesyöpää ja häntä poistettiin leikkauksella perna egyptiläisessä sairaalassa. Viimeisen tiedon mukaan hän on toipumassa pernaleikkauksesta, mutta syöpä on levinnyt myöskin maksaan. Iranin ja Yhdysvaltain panttivankikiista jatkuu yhä. Neuvotteluja vaikeutti huomattavasti Shaahin muutto Egyptiin. Iran uhkaa edelleenkin asettaa panttivangit syytteeseen.

Viisi miljoonaa ruotsalaista, siirtolaiset mukaan lukien, äänestivät ydinvoiman käytöstä Ruotsissa. Äänestyksen tuloksena ydinvoima otetaan käyttöön. Seisomassa olleet ydinvoimalat käynnistetään ja muutama uusi ydinvoimala rakennetaan lisää.

1.4. poistettiin penni suomalaisten hinnoista. Pennin valmistaminen on lopetettu jo aikaisemmin. Nyt summat pyöristetään viiden pennin tarkkuudella. Kuitenkin nykyisin liikkeellä olevat pennit kelpaavat maksuvälineenä.

VUOSIKOKOUKSEN AVAUSPUHE

Marja-Leena Avila

Toivotan teidät kaikki tervetulleiksi Suomen Kuurosokeiden yhdistyksen vuosikokoukseen. Kuurosokeiden yhdistyksen perustamisesta on nyt kulunut ensimmäinen vuosikymmen täyteen. On ensinkin todettava, miten tärkeäksi se on osoittautunut kuurosokeiden omassa keskuudessa.

Olemme myös yhdistyksen perustamisen jälkeen pystyneet tehokkaasti hoitamaan kuurosokeiden omia asioita. Se on ollut hyvin tärkeä informaation välittäjä myös muulle yhteiskunnalle.

Vuosikymmenen alussa ensimmäisenä tehtävänä oli ilmoittaa kaikille tiedossa oleville kuurosokeille yhdistyksen perustamisesta. Näin jokaisella, joka halusi oli mahdollisuus liittyä siihen jäseneksi. Vuosi vuoden jälkeen on yhdistyksen jäsenmäärä kasvanut yhä useamman kuurosokean liittyessä siihen.

Vuosikymmen on ollut yhdistyksellemme vilkkaan kehityksen aikaa. Olemme järjestäneet yhä runsaammin erilaisia tapahtumia. On ollut virkistysleirejä ja monenlaisia kursseja, joilla on opiskeltu ja karrutettu erilaisia tietoja ja taitoja. On myös järjestetty

paljon ulkomaanmatkoja. Jäsenmäärän jatkuvan kasvun vuoksi on näihin tapahtumiin ollut yhä enemmän hakijoita ja sen vuoksi ei ole jokainen halukas aina päässyt mukaan.

Vuodesta 1973 lähtien ovat yhdistyksemme edustajat osallistuneet Pohjoismaiden yhteiseen kuurosokeita käsittelevään kokoukseen. Mainittava on myös, että 1977 järjestettiin Helen Kellerin maailmankonferenssi New Yorkissa.

Yhdistyksessä on tehty paljon muutakin. Tässä edellä mainitsen vain muutamia asioita, joita vuosikymmenen aikana on tapahtunut.

Yhdistys on kehittynyt paljon sen perustamisvuodesta tähän päivään mennessä. Toivon tämän kehityksen jatkuvan yhtä suopeasti tulevallakin vuosikymmenellä.

Tämä vuosi on nimetty maailmanlaajuisesti tunnetun kuurosokean Helen Kellerin juhluvuodeksi, sillä hänen syntymästään tulee kuluneeksi 100 vuotta.

Kuka oli Helen Keller? Hän oli amerikkalainen kuurosokea nainen. Helen sairastui puolentoista vuoden ikäisenä aivokalvontulehdukseen, joka vei häneltä kuulon ja näön. 7-vuotiaana Helen sai opettajakseen Ann Sullivanin.

Alkuvaikeudet voitettuaan Helen soittautui erittäin lahjakkaaksi. Hän oppi viittomaan, lukemaan, ilmaisemaan itseään seitsemällä eri kielellä. Hän suoritti myös yliopistollisen loppututkinnon.

Helen kirjoitti elämänsä aikana myös kirjoja, joista tunnetuin ja luetuin on: Elämäni tarina. Helen matkusteli ympäri maailmaa kertomassa omasta elämästään, ja todisti muulle maailmalle, että kuurosokea voi oppia ja elää tasapainoista elämää, kun siihen vain annetaan mahdollisuus. Muiden auttaminen oli Helen Kellerin elämäntehtävä.

SUOMEN KUUROSOKEAT RY:N VUOSIKOKOUS PIDETTIIN ONNELASSA 29.3.1980

Suomen Kuurosokeat ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidettiin lomakoti Onnelassa 29.3.1980.

Kokoukseen oli tullut 48 yhdistyksen jäsentä ja Onnelan juhlasali olikin aivan täynnä kokouksen aikana. Mukanahan oli myös tulkkeja ja jopa amerikkalaisia opettaja-vieraita aivan kokouksen alussa. Vieraat olivat hämmästyneitä siitä miten monta kuu-

rosokeaa oli kokouksessa mukana.

Kokouksen puheenjohtajana toimi Inger Lindgren ja sihteerinä Marja-Leena Saarinen Kuulonhuoltoliitosta.

Kokous meni vauhdilla sillä kaikista asioista oli keskusteltu perusteellisesti perjantaina ja myös lauantai-aamupäivän.

Kokouksessa hyväksyttiin sääntömuutosehdotus ja niin uuteen johtokuntaan valittiin nyt myös kuulevia, näkeviä asiantuntijajäseniä. Johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin edelleen Marja-Leena Avila ja varapuheenjohtajaksi asiantuntijajäsen Jukka Ahola, joka on Näkövammaisten ammattikoulun rehtori. Johtokunnan kuurosokeat jäsenet ovat Ossi Jalo, Riitta Ruissalo, Martti Avila sekä aivan uutena Kari Hyötylä. Asiantuntijajäseneksi valittiin toimitusjohtaja Pentti Lappalainen Sokeain Keskusliitosta. Lisäksi varattiin johtokunnassa yksi paikka sosiaalihuollituksen nimeämälle edustajalle, jonka nimi ilmoitetaan myöhemmin. Varajäseniksi valittiin Hilikka Silonen sekä Sirkka Saarinen.

Kokoukselle voitiin kertoa ilouutinen, että Raha-automaattiyhdistys oli myöntänyt yhdistykselle varat toiminnanjohtajan palkkaamiseen sekä muihin toimintamenoihin yhteensä 80 000 mk.

Myös tukihenkilöiden kouluttamiseen oli myönnetty 20 000 mk. Kokousedustajat toivoivat että Inger Lindgren ryhtyisi yhdistyksen toiminnanjohtajaksi. Johtokunta palaa asiaan myöhemmin. Kaiken kaikkiaan kokous oli vilkas ja yhteisesti todettiin, että nyt on tärkeää että yhdistyksen jäsenet puhaltavat yhteen hiileen oman yhdistyksen kehittämiseksi.

Kokousterveisin
Inger

Helen Keller: ELÄMÄNI TARINA

Ulla Tikkanen

Helen kirjoittaa elämänsä tarinan hieman pelokkaana. Helen syntyi Tuscumbiassa 27.6.1880, vaikka Helenin isän syntyperä oli sveitsiläistä.

Helenin isän nimi oli Arthur Keller, ja isän isä Casper Keller. Jäätyään leskeksi Helenin isä oli mennyt naimisiin Kate Adamsin kanssa. Katen isoisä Adams oli ollut kuurojen opettaja. Helenin isä Arthur Keller oli ollut siirtolaisena Tuscumbiassa.

Hän oli etelävaltioiden armeijan kapteeni.

Helen muisteli, miten hänen kotinsa oli kuin paratiisi, kun se oli lehtimajan näköinen. Taloa peittivät villiviinit ja köynnösruusut. Helenillä oli tapana käydä rauhoittumassa lehtien ja kukkien parissa, silloin kun hän oli suuttunut. Helen kävi siellä leikkimässäkin. Ennen lehtimajaan muuttoaan Helen muisteli myös ensimmäistä kotiaan, jossa oli neljä huonetta. He asuivat siellä vain vähän aikaa ja muuttivat sitten siihen taloon, jota Helen kutsui paratiisiksi. Ennen näön ja kuulon menettämistään Helen oli rakastanut puutarhaa, jota sanotaan hänen lempi-paikakseen. Helenin nimestä olivat vanhemmat keskustelleet keskenään. Isä oli ensin ehdottanut esivanhempiansa nimeä, mutta äiti halusi Helenille oman äitinsä tyttönimen. Isä kantoi Helenin kirkkoon. Pappi oli tiedustellut isältä, minkä nimen vanhemmat antaisivat työlle. Isä antoikin oman keksimänsä nimen: Helen Adams.

Paljon myöhemmin Helen sairastui ja lääkäri totesi, että kyseessä oli suoliston sairaus. Kun Helen sai kuumeen, vanhemmat olivat hädissään. Helen makasi sängyssään rauhallisesti, mutta kivuliaalta hänestä tuntui. Eräänä aamuna Helenin kuume oli sitten yht'äkkiä laskenut. Vanhemmat olivat aluksi

iloinneet, kun Helenin kuume oli laskenut. Ennen kuumeen laskemista lääkäri oli sanonut vanhemmille, että tätä sairautta Helen ei kestä kauan. Kun kuume laski, vanhemmat olivat hyvillään, mutta eivät aavistaneet, että Helen on menettänyt kovan sairauden aikana näkö-, kuulo-, ja puhekyvyn.

Ensin Helen luuli olevansa vielä unessa, mutta jälkeenpäin Helen huomasi olevansa pimeydessä.

KUUROSOKEILLE ALETAAN KOULUTTAA HENKILÖKUNTAA POHJOISMAISELLA TASOLLA

Kuurosokeiden ryhmä on kaikissa pohjoismaissa pieni ryhmä. Tästä syystä myös kuurosokeiden parissa työskentelevä ryhmä on pieni. Kuurosokeille on tärkeää, että ne ihmiset, jotka vastaavat kuurosokeiden koulutuksesta ja kuntoutuksesta osaavat työnsä hyvin. Tällä hetkellä ei missään pohjoismaassa ole henkilökunnan koulutusta. Kuurosokeiden lasten kanssa työskentelevät ovat kuurojen tai sokeiden opettajia.

Kuurosokeiden opettaja joutuu itse miettimään ja keksimään miten kuurosokeaa lasta pitäisi opettaa. Sama koskee niitä ihmisiä, jotka työskentelevät aikuisten kuurosokeiden kanssa. Tämä ei ole hyvä asia kuurosokeiden palvelua ajatellen. Pohjoismaiden Ministerineuvosto huomasi tämän asian pari vuotta sitten. Sen jälkeen kaksi pohjoismaista työryhmää ovat suunnitelleet yhteispohjoismaista koulutustoimintaa. Yhteiseen koulutukseen päädyttiin, koska koulutettavat ryhmät ovat niin pieniä. Koulutus järjestetään kokeilumuotoisesti vuosina 1981-1983. Vuoden 1980 aikana pohjoismainen johtoryhmä palkkaa kaksi kurssinjohtajaa. Johtoryhmä tekee myös lopulliset suunnitelmat koulutuksen aloittamiseksi. Johtoryhmään kuuluu suomesta opettaja Pirkko Marjamäki ja johtava kuntoutussihteri Inger Lindgren. Lasten henkilökunnalle tullaan järjestämään kaksi erilaista kurssia. Yksi kurssi on kuusi viikkoa pitkä. Kurssi on tarkoitettu niille, jotka työskentelevät lasten ja nuorten (0-22 vuotta) kanssa. Toinen kurssi on vain kaksi viikkoa pitkä ja ohjelma vaihtuu joka vuosi. Kurssilaiset opiskelevat jotain määrättyä aihetta esimerkiksi diagnostisointia, vanhempien ohjausta, miten laskentoa opetetaan kuurosokealle lapselle ja niin edelleen.

Pitkällä kurssilla ohjelma muuttuu vain vähän. Kurssilla käydään läpi laajemmin kuurosokean lapsen koulutusta ja kuntoutusta.

Aikuisten kanssa työskentelevien kurssi tulee olemaan huomattavasti (paljon) pitempi, kuin lasten kanssa työskentelevien kurssi. Tämä kurssi kestää 16 viikkoa. Näiden viikkojen aikana kuunnellaan luentoja, keskustellaan, tehdään ryhmätöitä ja ollaan käytännön työssä. Ohjelmaan kuuluvat myös erilaiset tutustumiskäynnit kaikissa pohjoismaissa.

Kuulo- ja näkövammoihin paneudutaan (kuullaan luentoja ja keskustellaan) perusteellisesti. Opitaan kuulo- näkövammasta enemmän, miten se vaikuttaa kommunikointiin (yhteydenpitoon kuten puheen, viittomakielen ja pistekirjoituksen käyttöön). Opitaan käyttämään hyväksi jäljellä olevaa näköä ja kuuloa kuntoutustyössä. Opiskellaan psykologiaa, kuntoutusta, aikuisopetusta, työhön liittyviä asioita, vapaa-ajan ohjelmointia ja niin edelleen. Kaikissa aiheissa otetaan huomioon nimenomaan kuurosokeus ja kuurosokeuden mukanaan tuomat vaikeudet. Kiinnitetään huomiota myös kuurosokeiden asemaan yhteiskunnassa.

Kurssille otetaan vuosittain 12-14 henkilöä, jotka ovat jo aikaisemmin vuoden ajan työskennelleet

kuurosokeiden kanssa. Kurssi ei siis ole tarkoitettu aivan vasta-alkajille. Suomen sosiaalhallituksen edustaja pitää tärkeänä, että Suomesta voitaisiin osallistua kokeilutoimintaan täysimääräisesti eli kurssille osallistuisi vuosina 1981-83 vähintään kaksi henkilöä lasten ja kaksi henkilöä aikuisten kursseille vuosittain.

Kuurosokeiden vaikeuksia on vihdoinkin alettu ymmärtää laajemmin kuin aikaisemmin. Yksi osoitus siitä on tämä koulutuskokeilu. Voimme saada koulutettua henkilökuntaa kuurosokeiden asemaa helpottamaan. Kuurosokeus eristää ja tekee helposti ihmisen yksinäiseksi silloinkin, kun hänen ympärillään on muita ihmisiä.

Suomen Kuurosokeat ry täyttää vuonna 1981 kymmenen vuotta. On mukava ajatella, että juuri vuonna 1981 alkaa myös aivan uusi toiminta. Toivotaan, että tämä uusi toiminta vähitellen tulee helpottamaan kuurosokeiden elämää.

Inger

MIKAEL AGRICOLA

Yhdeksäs päivä huhtikuuta liehuivat siniristiliput sailoissa. Suomi vietti Agricolan päivää. Mikael Agricolan varhaisimmista elämän vaiheista ei tiedetä. Arvelaan hänen syntyneen n. 1510. Viipurin Latinakoulua Agricola kävi 1520-luvun loppupuolella. Turun koulun rehtorina Agricola oli vuosina 1539-48. Siellä hän kasvatti evankelista pappispolvea. Kustaa I Vaasa nimitti hänet Turun piispaksi 1554, ja hän kuului rauhanvaltuuskuntaan, joka kävi Moskovassa. Paluumatkalla Moskovasta Agricola kuoli 9.4.1557. Mikael Agricola oli Suomen uskonpuhdistaja ja suomalaisen kirjallisuuden perustaja. Agricolan tuotannosta mainittakoon ensimmäinen aapinen ABC-kirja, Katekismus ja 875 -sivuinen Rukouskirja sekä Uuden Testamentin suomentaminen vuonna 1548. Raamattumme kielen ja tyylin sanotaan olevan Agricolan työtä. Koska Agricolan syntymäpäivää ei tiedetä on liputuspäiväksi merkitty hänen kuolinpäivänsä.

APRILLIÄ, APRILLIÄ

Muistitkos aprillata, vai aprillataanko sinua? Huhtikuun ensimmäinen päivä on aprillipäivä koko sivistyneessä maailmassa. Aprillipäivää kutsutaan myös juoksujuhaksi, iloisen pilanteon päiväksi. Juoksujuhaksi sitä kutsutaan senvuoksi, koska silloin yritetään juoksuttaa toista ihmistä turhan takia. Viime talvena mieheni oppilaat Utsjoella päättivät aprillata opettajaa. He sanoivat, että opettajan autossa on lommo (toinen auto on ajanut päälle). Siitä paikasta lähti mieheni autoaan tarkastamaan. Eikä siinä lommoa ollut ja opettaja tiesi jo luokkaan mennessä mitä tapahtuisi. Koko luokka huusi: »Aprilliä syö silliä, juo kuravettä päälle».

Tarkkaa tietoa siitä, mistä aprillipäivä on saanut alkunsa ei ole. Suomeen tämä pilanteon päivä on tullut Keski-Euroopasta, Ruotsista ja Saksasta. Koko Suomen maassa ihmiset aprillaavat toisiaan ja tulevat aprillatuiksi. Lounais-Suomi on kuitenkin se alue, johon aprillaaminen on eniten vakiintunut. Eikä tämä juttu ole mitään aprilliä.